

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 660)

Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/756)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-320/1769

3.4.1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 17.3.1998 tarihinde kararlaştırılan “Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Mesut Yılmaz,

Başbakan

GEREKÇE

633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde, islam dininin inançları, ibadet ve ahlâk esasları ile ilgili işlevi yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek görevi Diyanet İşleri Başkanlığına verilmiştir.

Kanunun “Özel Hizmetlilerin Kadroya Alınması” başlıklı 35 inci maddesinde ise “Özel veya tüzel kişiler tarafından yaptırılan ve idare edilen cami ve mescit görevlilerini, Diyanet İşleri Başkanlığı lüzum gördüğü takdirde kadrosuna almak yetkisini haizdir.” hükmü getirilmiştir. Bu hüküm uyarınca, sözkonusu camilerde görev yapanların Diyanet İşleri Başkanlığı kadrolarına geçirilmesine cevaz verilmekte ise de bu hükmün uygulanması pratikte pek mümkün olmadığı gibi bu cami ve mescitlerin idaresi de özel ve tüzel kişilerin uhdesinde bırakılmakta ve bu madde hükmü gereğince özel veya tüzel kişilere de ibadet işlerini yürütme ve toplumu din konusunda aydınlatma görevi verilmiş olmaktadır. Bu da Kanunun yukarıda zikredilen 1 inci maddesiyle çelişki arz etmektedir. Ayrıca cami ve mescitlerin açılması ve yönetimi ile ilgili mevzuatta başka bir düzenleme de bulunmamaktadır.

Öte yandan hakikî ve hükmi şahıslar tarafından yaptırılan, Diyanet İşleri Başkanlığının izniyle veya izinsiz ibadete açılmış bulunan camilerin yönetimi ve buralarda görev yapanların denetimi mevzuattaki yetersizlik sebebiyle gereği gibi yapılamamakta, millî birlik ve bütünlüğümüzü zedeleyici durumlara sebebiyet verilmektedir.

Bu sebeple camilerin açılışının Diyanet İşleri Başkanlığının iznine, yönetiminin de aynı Başkanlığın idaresine devrine imkân sağlamak üzere 633 sayılı Kanunun 35 inci maddesinde değişiklik yapılması gerekli görülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Bu maddede yapılan değişiklikle, 35 inci madde ile 1 inci madde arasındaki çelişki giderildiği gibi ayrıca Anayasanın 24 üncü maddesindeki “Din ve ahlâk eğitim ve öğretimi Devletin denetim ve gözetimi altında yapılır.” hükmü yerine getirilmiş olacaktır. Zira Kanunun 1 inci

maddesinde İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlâk esasları ile ilgili işlerin yürütülmesi, ibadet yerlerinin yönetimi Diyanet İşleri Başkanlığına ait olduğu halde 35 inci Madde ile “özel ve tüzel kişiler tarafından yaptırılan cami ve mescit” lerin idaresini bu kişilerin uhdesinde bırakılmakta ve bu cami ve mescitlerde, İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlâk esasları ile ilgili işleri yürütme ve toplumu din konusunda aydınlatma görevini cami ve mescitleri yapanların görevlendirdiği kişiler eliyle yürütülmekteydi.

Değişikle, bu cami ve mescitlerin idaresi Diyanet İşleri Başkanlığına devredilerek çelişki giderilmekte ve Devletin denetimi ve gözetimi sağlanmaktadır.

Madde 2. – Yürürlük maddesidir.

Madde 3. – Yürütme maddesidir.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/756

Karar No. : 16

12.5.1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza 3.4.1998 tarihinde sunulan “Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı” 14.4.1998 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiş ve Komisyonumuz 22.4.1998 tarihli 12 nci; 29.4.1998 tarihli 13 üncü ve 6.5.1998 tarihli 14 üncü toplantılarında, İçişleri ve Diyanetten Sorumlu Devlet Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı temsilcilerinin de katılımıyla Tasarırı inceleyip görüşmüştür.

Tasarı, camilerin açılışının Diyanet İşleri Başkanlığının iznine, yönetiminin de aynı Başkanlığına idaresine bağlanmasına olanak sağlamaya çalışmaktadır.

Tasarının geneli üzerinde Komisyonumuzda bütün boyutlarıyla tartışmalar yapılmış ve getir-dikleriyle çıkarabileceği sakıncalar her yönüyle tartışılmıştır. Tasarının geneli üzerinde lehinde ve aleyhinde olmak üzere iki grupta özetlenebilecek görüş ortaya çıkmıştır. Tasarının aleyhindeki görüşler de iki ana başlık altında özetlenebilir :

A) Tasarının aleyhinde görüşler

1. Tasarının getiriliş yöntemine ilişkin itirazlar

Komisyon üyelerimizden bazıları, Diyanet İşleri Başkanlığının bir teşkilat yasasına ihtiyacı olduğunu; bu tür bir tasarının gelmesi halinde konunun daha olumlu değerlendirilebileceğini belirtmişlerdir. Oysa bu Tasarı, “irtica paketi” adı altında kamuoyuna sunulmuş paketin bir parçası olarak değerlendirilmektedir. İrticayla mücadele adı altında sunulan bu paket, toplumu irtica yanlısı olanlar ve irtica karşıtı olarak bölmekte ve ayrılıklara yol açmaktadır. Tasarının bu paket içinde sunulmamış olması halinde, tepkinin çok daha az olması söz konusu olacaktır. Dolayısıyla, Tasarı maddelere geçilmeden reddedilmeli ve konu, daha sonra Diyanet İşleri Başkanlığının teşkilat yasa tasarısı içinde yeniden değerlendirilmelidir.

2. Tasarının içeriğine ilişkin itirazlar

Komisyonumuzda Tasarının aleyhinde ortaya çıkan görüşlerden bir başkası Tasarının içeriğine ilişkindir. İçeriğe ilişkin itirazlar iki farklı amaç taşımaktadır.

- a) Tasarının reddedilmesini amaçlayan görüşler
- b) Tasarıda değişiklik yapılmasını amaçlayan görüşler

a) Tasarının reddedilmesini amaçlayan görüşler

(1) Tasarıyla getirilen düzenlemeyle ulaşılmak istenen amaca Tasarı olmadan da ulaşılabilir. Mevcut uygulamada, cami ve mescitler Diyanet İşleri Başkanlığının denetiminde olup, Başkanlıkça buralara kadro tahsisi yapılabilmektedir. Diyanet İşleri Başkanlığı istediği takdirde bütün cami ve mescitlere kadro tahsis ederek görevli atayabilir. Bu tür bir uygulamaya kimsenin itirazı bulunmamaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığı kaynak yetersizliği nedeniyle bu tür bir uygulamaya gidememektedir. Dolayısıyla Tasarı kanunlaştıktan sonra da camilere yeterli kadro tahsisi yapılamayacaktır. Bu da sonuçta kadrosuzluk nedeniyle bazı mescit ve camilerin kapanmasına neden olacaktır. Amaç bütün cami ve mescitlere kadro vermek ve bu kadrolara görevli atamaksa, Diyanet İşleri Başkanlığının elinde bu yetki zaten bulunmaktadır.

(2) Tasarıyla getirilen düzenleme laiklik ilkesine aykırıdır. Laiklik devletin dine dinin de devlet işlerine müdahale etmemesi anlamını taşımaktadır. Dolayısıyla, devletin Diyanet İşleri Başkanlığı aracılığıyla dini denetim altına alması laiklik ilkesine aykırıdır. Getirilen düzenlemeyle devletin din üzerindeki denetimi artırılmakta ve sınırlamalar getirilmektedir.

(3) Türkiye’de yaşayan Müslümanların din anlayışları birbirinden farklıdır. Ülkemiz gerçeğine bakıldığında üç ana mezhebin varlığına rastlanmaktadır : Hanefi, Şafii ve Caferi mezhepleri, Diyanet İşleri Başkanlığı Hanefi ve Şafii mezheplerinin gereksinimlerini karşılayacak görevli tayin etmekte olup, Caferi mezhebi dışarıda bırakılmaktadır. Oysa gerçeklik düzeyinde, ülkemizde bu mezhebin kurallarına göre ibadet yapmakta olan inananlar bulunmaktadır. Tasarı kanunlaştığı takdirde, bu mezhebin kurallarına göre ibadet yapan insanların ibadetlerini yapmalarına olanak kalmayacaktır. Çünkü Diyanet İşleri Başkanlığının atayacağı görevliler, diğer mezheplerin kurallarına göre ibadet yaptırmaktadırlar. Dolayısıyla, Tasarıyla ulaşılmak istenen amaç fiili durumla bağdaşmamakta olup, Tasarının yasalaşması halinde, bazı kişilerin ibadetlerini yapamamaları gibi bir sonuç doğacaktır.

b) Tasarıda değişiklik yapılmasını amaçlayan görüşler

Tasarının geneli üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan ve maddelere geçilmesi kabul edildikten sonra, Tasarının reddini isteyen üyelerimiz, Tasarının kanunlaşmaması gereğinde ısrar etmekle birlikte, eğer kanunlaşacaksa da içeriğinde bazı değişikliklerin yapılması gerektiğini, aksi takdirde çok önemli sakıncaların doğacağını belirtmişlerdir. Maddede yapılması istenen değişiklikler üç ayrı önergede sunulmuştur.

(1) Camilerle mescitler arasında ayırım yapılmalı ve mescitler Tasarının kapsamından çıkarılmalıdır. Mescitler çoğu zaman özel kişilerin hayırseverlik duygularının sonucu olarak özel mülklerin bir bölümünde kurulmakta ve buradaki görevliler de ortaklaşa istihdam edilmektedir. Mescitlerin kapsama alınması bir taraftan özel mülklere müdahale anlamını taşıırken diğer taraftan mescit-özel mülk arasındaki ayırımı ortaya konmasındaki güçlükler nedeniyle olanaksız olacaktır. Örneğin 7-8 kişilik bir yerde namaz kılınması halinde buranın statüsünün mescit olup olmadığı konusu uygulamada çok ciddi sorunlar doğurabilecektir. Yine cami ve mescitlerin yapım için imar planında yer almaları gerektiğinden, planda yer almamış bir yerin -örneğin bir ticarethanenin bir odasının- mescit olarak tahsis edilmesi olanaklı olmayacaktır. Bu durumda yasaya aykırı olduğundan Diyanet İşleri Başkanlığının buraya görevli ataması da sözkonusu olmayacaktır. Bu durumda bu tür yerlerin kapanması ya da yasa dışına itilmesi ve güvenlik güçleriyle vatandaşlar arasında sorunların yaşanmasına neden olması kaçınılmazdır. Bu nedenle mescitlerin Tasarının kapsamından çıkarılması gerekir. (Önerge reddedilmiştir.)

(2) Köy ve mezralardaki cami ve mescitlerin kapsam dışında bırakılması gerekir. Köy ve mezralardaki cami ve mescitler, birimlerde yaşayan ibadet gereksinimlerinden doğmuştur ve buradaki

vatandaşların hayırseverlik duygularıyla yapılmaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığının buralara kadro tahsis edip görevli göndermesi olanaklı değildir. Olanaklı olduğu takdirde de bunun önünde bir engel bulunmamaktadır. Tasarı yasalaştığı takdirde buralara görevli gönderilemeyeceğinden bu tür yerlerin kapanması söz konusu olacaktır. Bu tür bir sonuçla karşılaşılması için köy ve mezralardaki cami ve mescitlerin kapsam dışına çıkarılması gerekir. (Önerge, önerge sahipleri tarafından geri çekilmiştir.)

(3) Diyanet İşleri Başkanlığınca görevlisi bulunmayan cami ve mescitlere atama yapılınca kadar, fiilen görev yapanların görevlerine devam etmeleri gerekir. Böylece Diyanet İşleri Başkanlığının görevli atayamadığı durumlarda, cami ve mescitler kapanmayla karşı karşıya kalmayacaktır. Bu önerge de Komisyonumuzca reddedilmiştir.

B. Tasarının lehinde görüşler

Komisyonumuzda Tasarının aleyhinde yapılan açıklamalara karşılık olarak Komisyon üyeleri ve hükümet temsilcilerince cevabi nitelikte açıklamalar yapılmış ve Tasarı lehindeki görüşler ileri sürülmüştür. Bu görüşler şöylece özetlenebilir :

1. Anayasal gereklilik

Anayasa'nın 136 ncı maddesi Diyanet İşleri Başkanlığının genel idare içinde yer alarak, laiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasi görüş ve düşüncülerin dışında kalarak milletçe dayanışma ve bütünlüşmeyi sağlayacağını öngörmektedir. Dolayısıyla Başkanlığın bu yetkileri kullanabilmesi için cami ve mescitlerde denetim yetkisine sahip olması, buralarda olup bitenleri zamanında inceleyip kontrol edebilmesi, gerektiğinde müdahale etmesi şarttır. Oysa özellikle son zamanlarda, çeşitli siyasi görüşlere sahip kişilerin görevlisi bulunmayan cami ve mescitlerde görev yaptığı ve bu yerleri siyasi propaganda amaçlı kullandıkları görülmekte ve bu durum Başkanlığın Anayasa'da belirtilen görevini yerine getirememesiyle sonuçlanmaktadır.

2. Yasal gereklilik

22.6.1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 1 inci maddesinde İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek görevinin Başkanlığa ait olduğu belirtilmektedir. Oysa aynı Kanununun 35 inci maddesinde, özel ve tüzel kişiler tarafından yaptırılan ve idare edilen cami ve mescit görevlilerinin ancak lüzum görüldüğü takdirde Başkanlık kadrosuna alınacağı hükmü bulunmaktadır. Bu tür bir düzenleme, cami ve mescitlere görevli atanmadığı takdirde buraların tamamen başıboş kalması ve Başkanlığın Anayasa ve 633 sayılı Kanununun 1 inci maddesinde belirtilen görevlerini yerine getirememesiyle sonuçlanmaktadır.

3. Ülkenin birlik ve bütünlüğü

Diyanet İşleri Başkanlığınca görevli ataması yapılamayan cami ve mescitlerde, çeşitli siyasi görüşlere mensup grupların temsilcileri siyasi propaganda yaparak, birlik ve bütünlüğü sağlaması gereken dinin işlevini tersine çevirmektedirler. Amacın ibadet dışına çıktığı, bazı yerlerde, birbirine bitişik mekânlarda cami ve/veya mescit açılmasından anlaşılmaktadır. Bu durum ayrıca bazı yerlerde gerekli olmadığı halde, gruplaşmalar nedeniyle, gereğinden fazla cami ve mescit açılmasına ve sonuçta ihtiyacı olan yerlerin cami ve mescitten yoksun kalmasına neden olmaktadır. Oysa bu tür gruplaşmalar olmadığı takdirde cami ve mescitler gerekli olduğu kadar ve gerekli olduğu yere kurulacak; kaynaklar etkin kullanılmış olacaktır. Üstelik bitişik ya da çok yakın mekânlarda amaç ibadet yapmak olmadığından, farklı gruplar birbirlerinin ibadet yerlerine girmemekte/girememekte ve toplum gruplara bölünmektedir. Oysa İslam Dini özünde birleştiricidir. Dolayısıyla bu tür uygulamalar İslam Dinine de aykırıdır. Kanunla bu yerlerin kontrol altına alınması zorunludur.

4. Toplumun aydınlatılması

35 inci maddede yapılan değişiklik, cami ve mescitlerin kapanmasına yönelik olmayıp tamamen bu yerleri denetleme ve işlevsel hale getirmeye yöneliktir. Başkanlıkça buralara görevli atanarak, halkın aydınlatılması ve ibadetini gereği gibi yerine getirmesi sağlanacaktır. Başkanlıkça görevli atanmadığı durumlarda ise bu ibadet yerlerinin kapanması kesinlikle söz konusu olmayacaktır. Buralarda görev yapanların meslekî ehliyetlerinin koşulları, Başkanlıkça saptanacak ve denetlenecektir. Mevcut uygulamada, Başkanlık görevli atayamadığı cami ve mescitlerin görevlilerini denetleyememekte ve bazen Başkanlıkça gönderilen görevliler kabul edilmemektedir. Bu durum, bu tür ibadet yerlerinde devlet dışında güç odaklarının oluştuğunun kanıtıdır ve Tasarı bu odakları ortadan kaldırmayı hedeflediğinden yerindedir.

5. Cumhuriyet ve demokrasinin korunması

Her devlet, oluşturduğu çeşitli mekanizmalarla kendini koruma ve geleceğini güvenceye alma hakkına sahiptir. Türkiye Cumhuriyeti de bu bağlamda kendini koruma refleksine sahiptir ve varlığına yönelecek her türlü tehdiye karşı önlem almak zorundadır. Özellikle son zamanlarda kamuoyunun da gündemine giren çeşitli şeriat yanlısı grupların, cumhuriyet ve demokrasiyi tehdit ettikleri görülmektedir. Tasarı, bu tür tehditlere karşı bir önlem olarak algılanmalıdır.

6. Cami ve mescitlerin korunması

Tasarının lehinde ileri sürülen görüşlere göre, Tasarı cami ve mescitleri kapatmaya yönelik değildir. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları cami ve mescitlere karşı olmadıkları gibi, her zaman bu yerlerin yapımına katkıda bulunmayı istemiştir. Vatandaşlarımız dinlerine bağlı ve dine saygılıdır. Dolayısıyla cami ve mescitlere karşı olan bir Tasarı toplumun hiçbir kesiminde kabul görmecektir. Bu nedenle de kimsenin bu tür bir sonucu amaçlaması söz konusu olamaz. Amaç, cami ve mescitlerin siyasî amaçlı olarak çeşitli yasadışı gruplarca kullanımını engellemek; buralara atanacak görevlileri eğitmek ve denetim altına almak; böylece dine sahip olduğu birleştiricilik özelliğini yeniden kazandırmaktır.

7. Mezheplere dokunulmaması

Ülkemizde çeşitli mezheplere mensup kişilerin yaşadığı fiili bir gerçektir. Dolayısıyla, ibadetleri birbirinden farklılaşan mezheplerin ibadetlerini gereği gibi yerine getirmelerini sağlamak için Başkanlığın gerekli tedbirleri alması söz konusudur. Dolayısıyla, inançları gereği hareket eden mezheplere, siyasî amaçlı olmamaları kaydıyla, herhangi bir yaptırım uygulanmayacaktır.

Tasarının 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurul'a sunulmak üzere arz olunur.

Başkan
Akın Gönen
Niğde
Sözcü
Yusuf Öztop
Antalya
Üye
Haydar Oymak
Amasya

Başkanvekili
Cihan Yazar
Manisa
Kâtip
Tamer Kanber
Balıkesir
Üye
Ersönmez Yarbay
Ankara

Üye
Saffet Kaya
Ardahan
(Muhafifim)
Üye
Mahmut Sönmez
Bingöl

Üye
Abdulkadir Aksu
Diyarbakır
(Muhafifim)
Üye
Ömer Vehbi Hatiboğlu
Diyarbakır
(Muhafifim)
Üye
Hayri Kozakçioğlu
İstanbul
(Muhafifim)
Üye
Yusuf Pamuk
İstanbul

Üye
Mustafa Baş
İstanbul
(Muhafifim)
Üye
Kemal Albayrak
Kırıkkale
(Muhafifim)
Üye
Seyyit Eyyüpoğlu
Şanlıurfa

Üye
Hüsamettin Korkutata
Bingöl
(Muhafifim)
Üye
Mehmet Aykaç
Çorum
(Muhafifim)
Üye
Sebgetullah Seydaoğlu
Diyarbakır
(İmzada bulunamadı)
Üye
Abdülbaki Gökçel
İçel

Üye
Ali Talip Özdemir
İstanbul

Üye
Namık Kemal Zeybek
İstanbul
(Muhafifim)
Üye
Ali Rıza Bodur
İzmir

Üye
Necati Çetinkaya
Konya
(Muhafifim)
Üye
Enis Sülün
Tekirdağ

Üye
Mahmut Yulbaş
Van

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzda görüşülen 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 35 inci maddesindeki değişikliğe aşağıdaki sebeplerle muhalifiz. Muhalif şerhimiz ektedir. Saygılarımızla arz ederiz.

Ersönmez Yarbay

Ankara

Mehmet Aykaç

Çorum

Ömer Vehbi Hatipoğlu

Diyarbakır

Mustafa Baş

İstanbul

Hüsamettin Korkutata

Bingöl

1. 22.6.1965 tarihli ve 633 sayılı Kanunun 35 inci maddesindeki değişiklik 55 inci Hükümet tarafından irtica ile mücadele paketi içerisinde Meclis'e sevk edilmiştir. Cami ve mescitler irticanın merkeziymiş gibi anlayış mütedeyyin müslüman halkımızı rencide etmektedir. Sayın Başbakan irtica ile mücadele yasaları paketi içerisinde bu yasayı da saymıştır. Tarifi bile yapılmayan "irtica" teriminin cami ve mescitlerle ne alakası olabilir.

Kanun tasarısının Meclis'e sevk ediliş tarzı ve zamanlaması oldukça hatalı ve yanlıştır.

2. Halihazırdaki 35 inci madde Diyanet İşleri Başkanlığına gerçek ve tüzelkişilere ait cami ve mescitlere kadro tayin etme yetkisi vermektedir. Yetki kullanıldığı takdirde kanun problemi kalmayacak, yeni bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmayacaktır.

3. Ülkemizde farklı mezheplere mensup vatandaşlarımızın varlığı bir gerçektir ve bu konuya da kimsenin itirazı olamaz. Ancak Diyanet İşleri Başkanlığının uygulaması tüm mezhepleri içine alacak şekilde değildir. Örneğin, Caferi Mezhebine mensup vatandaşlarımızın camilerinde günde üç vakit ezan okunmaktadır. Bu uygulama Diyanetin tayin ettiği görevli tarafından da devam ettirilecek midir? Bu konularda tasarıda açıklık yoktur ve uygulamada kargaşa doğuracağı da açıktır.

4. 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kanununun pek çok maddesi 1979 yılında Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilât Kanunu bir an önce çıkarılmalı, 35 inci maddede değişiklikler o zaman ele alınmalıdır. Kanun bir bütün olarak değerlendirilmelidir.

5. Yazlıklarda, yaylalarda, mezralarda, yol güzergâhlarında, iş yerlerinde çok sayıda gerçek ve tüzelkişilere ait ihtiyaca binaen açılan mescit bulunmaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığı bunların sayısını bile bilmemektedir. Mescitlerin Diyanet İşleri Başkanlığına devri fiiliyatta mümkün olmayacak, Kanunun mutlaka uygulanması düşüncesi hâkim olursa mescitlerin tamamına yakını kapanacaktır. Normal ibadetini yapan vatandaş mağdur edilecek, Anayasamızın vermiş olduğu din ve ibadet özgürlüğü kısıtlanacaktır.

6. Kanun Diyanet İşleri Başkanlığına yeni yükler getirmektedir. Halen Türkiye'de 14 000 caminin din görevlisi yoktur. Gerçek ve tüzelkişilere ait camiler de Diyanet'e devredildiğinde 20 000 kadroya ihtiyaç olacaktır. Diyanet İşleri Başkanlığınca 20 000 kadro tahsisi yapılmadan bu Kanun çıktığı takdirde, kanunu uygulama imkânı kalmayacak, pek çok cami kapanma tehlikesi ile karşı karşıya kalacaktır.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUNUN BİR MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — 22.6.1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 35 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Camilerin ibadete açılması ve yönetimi

MADDE 35. — Cami ve mescitler Diyanet İşleri Başkanlığının izni ile ibadete açılır ve Başkanlıkça yönetilir. Hakiki ve hükmi şahıslar tarafından yapıldığı halde izinli veya izinsiz olarak ibadete açılmış bulunan cami ve mescitlerin yönetimi üç ay içinde Diyanet İşleri Başkanlığına devredilir. Diyanet İşleri Başkanlığınca buralara imkânlar nispetinde kadro tahsis edilir. Kadro tahsis edilinceye kadar buralarda görev yapanların meslekî ehliyetleri ile ilgili esas ve usuller yönetmelikle düzenlenir.”

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUNUN BİR MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

A. Mesut Yılmaz

Başbakan

Dev. Bakanı ve Başb. Yard.

B. Ecevit

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

Y. Seçkiner

Devlet Bakanı V.

H. Özkan

Devlet Bakanı

R. Serdaroğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Gürel

Devlet Bakanı

Dr. İ. Çelebi

Devlet Bakanı

R. Şahin

Devlet Bakanı

C. Kavak

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı

M. Batallı

İçişleri Bakanı

M. Başesgioğlu

Maliye Bakanı

Z. Temizel

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Y. Topçu

Ulaştırma Bakanı

N. Menzir

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. C. Ersümer

Turizm Bakanı

İ. Gürdal

Çevre Bakanı

Dr. İ. Aykut

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Millî Sav. Bak. ve Başb. Yard.

İ. Sezgin

Devlet Bakanı

H. Özkan

Devlet Bakanı

İ. Saygın

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Yıldırım

Devlet Bakanı

M. Gürdere

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Andican

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

B. Kara

Devlet Bakanı

E. Aşık

Devlet Bakanı

H. Gemici

Adalet Bakanı

O. Sungurlu

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Millî Eğitim Bakanı

H. Uluğbay

Sağlık Bakanı

H. İ. Özsoy

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

M. Taşar

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Kültür Bakanı

İ. Talay

Orman Bakanı

E. Taranoğlu